

DATABESKYTTELSESRÅDGIVERENS
ÅRSRAPPORT 2024

Indhold

Indhold	2
1. Indledning	3
2. Formål.....	3
3. Metode	3
4. Databeskyttelsesrådgiveren i Norddjurs Kommune	3
5. Det forgangne år - 2024	3
5.1 Status på anbefalinger til fokusområder i det forgangne år	3
5.2 Status på andre fokusområder i det forgangne år	4
5.3 Sikkerhedshændelser og -brud	5
6. Anbefalinger til fokusområder i 2025	6
6.1 Datatilsynets anbefalinger til fokusområder i 2025	7
6.2 Databeskyttelsesrådgiverens anbefalinger til fokusområder i 2025	8
7. Konkluderende bemærkninger.....	8

1. Indledning

Databeskyttelsesrådgiverens årsrapport er den årlige rapportering af Norddjurs Kommunes arbejde med informationssikkerhed og databeskyttelse.

2. Formål

Formålet med årsrapporten er at give kommunalbestyrelsen indsigt i kommunens arbejde med informationssikkerhed og databeskyttelse for det forgangne år.

Årsrapporten 2024 følger derfor op på fokusområder i den tilsvarende rapport for 2023 med anbefalinger til følgende år.

3. Metode

Årsrapporten beskriver generelt og overordnet kommunens status for arbejdet med informationssikkerhed og databeskyttelse. Indholdet bygger på databeskyttelsesrådgiverens observationer og kontroller samt organisationens notater, statistikker og analyser af de gennemførte indsatser det seneste år.

4. Databeskyttelsesrådgiveren i Norddjurs Kommune

Databeskyttelsesrådgiveren i Norddjurs Kommune er lederen for IT og Digitalisering. Det daglige arbejde med databeskyttelse varetages i Complianceteamet af en databeskyttelseskoordinator og suppleres af kommunens informationssikkerhedskoordinator samt en midlertidigt projektansat informationssikkerhedskonsulent.

5. Det forgangne år – 2024

Afsnittet giver indsigt i kommunens arbejde med informationssikkerhed og beskyttelse af persondata på prioriterede områder.

5.1 Status på anbefalinger til fokusområder i det forgangne år

I dette afsnit samles der op på databeskyttelsesrådgiverens liste af anbefalinger fra sidste års rapport.

5.1.1 Brug af kunstig intelligens og automatisering

Kunstig intelligens og automatisering har været et fremtrædende emne de sidste par år - også her i Norddjurs Kommune. It og Digitalisering har i 2024 afholdt drop-in-møder og workshops på tværs af kommunens fagområder samt i områdeudvalget. Derudover har det fælleskommunale samarbejde GovTech Midtjylland også bidraget med en større workshop, hvor kommunens administrative medarbejdere blev præsenteret for mulighederne ved brug af generativ AI.

Brug af kunstig intelligens medfører dog en øget risiko for de registrerede, både i forbindelse med udvikling og brug af IT-systemer, der anvender kunstig intelligens. På den baggrund er første del af EU's AI-forordning trådt i kraft pr. 24. august 2024.

IT og Digitalisering har udarbejdet en vejledning til generativ AI ([Vejledning: Microsoft Copilot - generativ AI i Norddjurs Kommune](#)). Derudover skal alle fagområder rådføre sig hos IT og Digitalisering inden indkøb af nye IT-systemer, der benytter kunstig intelligens samt udarbejde specifikke retningslinjer til hvert enkelt af disse systemer.

5.1.2 Rettighedsstyring og forebyggelse af misbrug af adgang til personoplysninger

I 2024 førte Datatilsynet skriftligt tilsyn med 48 kommuner - herunder også Norddjurs Kommune - omkring behandlingssikkerhed. Tilsynet bestod af 77 spørgsmål, herunder også flere spørgsmål til rettighedsstyring og adgang til personoplysninger. I besvarelserne på disse spørgsmål ligger Norddjurs Kommune generelt lige under gennemsnittet for besvarelserne i alle 48 adspurgte kommuner.

Der er dermed fortsat fokus på rettighedsstyring i kommunens IT-systemer. Blandt andet føres der stikprøvekontrol i logs i flere af kommunens store IT-systemer. IT og Digitalisering vil også i kommende år have fokus på at hjælpe fagområderne med at udarbejde procedurer og planlægge gennemførelse af stikprøvekontroller i IT-systemer, der behandler personoplysninger på enten medarbejdere eller borgere.

5.1.3 Grundlæggende behandlingssikkerhed hos kommuner og regioner

Som tidligere nævnt, både i denne og sidste års rapport, så har Datatilsynet ført modenhestilsyn med fokus på grundlæggende behandlingssikkerhed hos de danske kommuner. Norddjurs Kommune er som udgangspunkt godt placeret til sammenligning med de andre adspurgte kommuner, dog er der enkelte områder, der ifølge Datatilsynet kræver yderligere opmærksomhed fremadrettet. Særligt har Datatilsynet noteret sig, at Norddjurs Kommune bør fokusere på udarbejdelse af konsekvensanalyser samt scanning af udgående mails for at undgå, at personoplysninger utilsigtet sendes til uvedkommende uden for kommunen. Der er i 2024 iværksat tiltag, der skal mindske fejlriskoen ved udsendelse af mails.

5.2 Status på andre fokusområder i det forgangne år

Herunder samles der op på andre områder, der har fyldt meget i arbejdet med databeskyttelse i 2025.

5.2.1 Ajourføring af fortegnelser

Databeskyttelsesforordningen stiller krav om, at alle dataansvarlige fører interne fortegnelser over alle behandlingsaktiviteter, der indeholder personoplysninger. Dette er også en væsentlig del af den grundlæggende behandlingssikkerhed hos offentlige myndigheder.

Vi har i Norddjurs Kommune allerede lagt et stort stykke arbejde i at udfylde fortegnelser over alle behandlingsaktiviteter, men for at leve op til kravene om databeskyttelse, skal disse revideres årligt. Det kræver

stor involvering fra fagområderne, da de sidder med den fagspecifikke viden, der er nødvendig for at udfylde fortegnelserne fyldestgørende.

I 2024 blev fortegnelserne ikke ajourført som planlagt, og det vil derfor fortsat være et fokusområde i det kommende år.

5.2.2 Udarbejdelse og ajourføring af risikovurderinger og konsekvensanalyser

Der har fortsat været fokus på udarbejdelse af risikovurderinger på nye IT-systemer. Dette er blevet hjulpet på vej af processen Den Gode IT-anskaffelse, der sikrer et generelt højt sikkerhedsniveau ved indkøb af nye IT-systemer. I 2024 er der blevet udarbejdet 40 risikovurderinger, primært af IT-systemer, der er kommet ind gennem Den Gode IT-anskaffelse. Derudover er to konsekvensanalyser blevet udarbejdet, mens der aktuelt arbejdes på flere. Arbejdet med konsekvensanalyser er meget ressourcekrævende, og der arbejdes fortsat på at finde en metode, der giver både mening og værdi for Norddjurs Kommune.

I det kommende år vil vi fortsat fokusere på risikovurdering af nye IT-systemer, men derudover vil vi også have fokus på risikovurdering af eksisterende IT-systemer - her mangler nogle fortsat en risikovurdering, mens der ved andre vil være tale om en ajourføring af eksisterende risikovurdering.

5.2.3 Leverandørstyring

En stor del af Den Gode IT-anskaffelse inkluderer leverandørstyring, altså indgåelse af databehandleraftaler og kontrakter med leverandører af IT-systemer samt tilsyn via revisionserklæringer efter indgåelse af aftaler. Det er med til at sikre, at vores leverandører lever op til relevante sikkerhedskrav og overholdelse af gældende lovgivning. Norddjurs Kommune er medlem af Det Fælleskommunale Databehandlersekretariat (DBS), der hjælper kommuner med at indgå databehandleraftaler samt at gennemføre leverandørtilsyn, så snart minimum ti medlemskommuner anvender samme databehandler.

Derudover indgår vi løbende selv databehandleraftaler samt gennemfører tilsyn på samtlige aktive leverandører af IT-systemer i kommunen.

Et fokusområde i det kommende år bliver at gennemgå og ajourføre eksisterende databehandleraftaler.

5.3 Sikkerhedshændelser og -brud

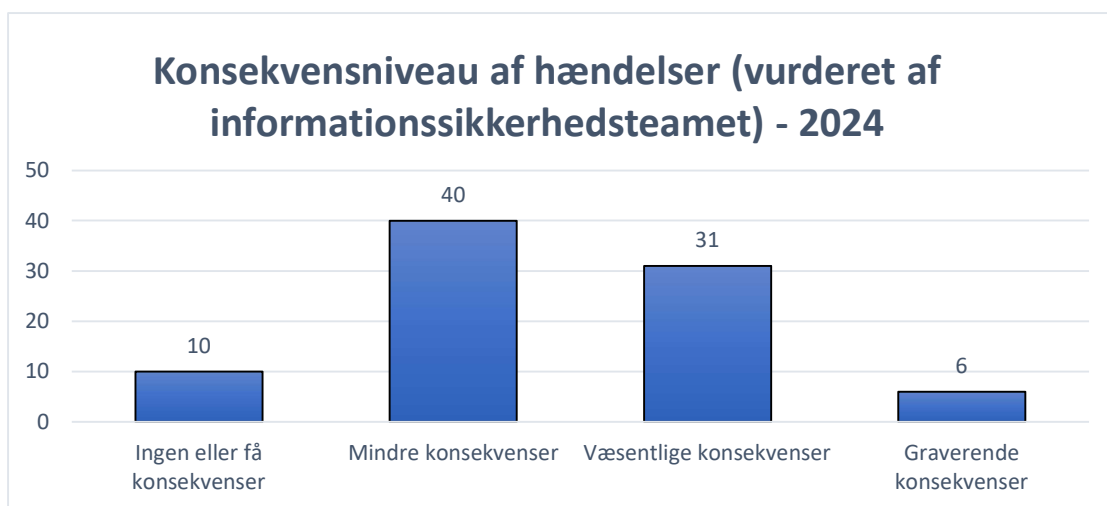
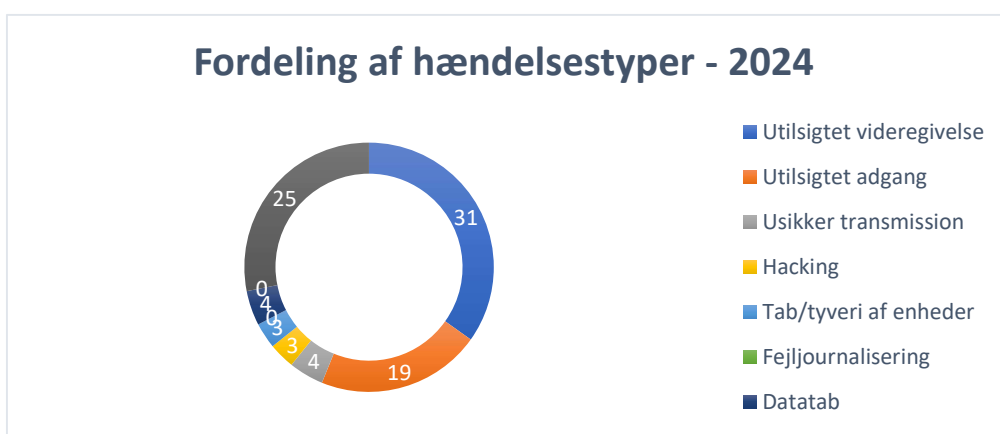
Lovgivningen forpligter Norddjurs Kommune til at registrere alle sikkerhedsbrud og -hændelser. Hvis disse indebærer risici for de registreredes rettigheder, så skal de desuden anmeldes til Datatilsynet. Vurderer kommunen derudover, at bruddet indebærer store risici for de registreredes rettigheder, så skal kommunen desuden underrette den eller de registrerede om bruddet.

Norddjurs kommune har i 2024 registreret 87 sikkerhedshændelser og -brud på persondatasikkerheden, hvoraf 72 af dem er blevet anmeldt til Datatilsynet. 56 af disse sager har omfattet borgeres data.

Som det ses på nedenstående diagram, er den hyppigste årsag til brud og hændelser utilsigtet videregivelse, altså mails med personoplysninger, der sendes til forkerte modtagere.

De store antal sikkerhedshændelser og -brud betyder ikke nødvendigvis, at der sker flere fejl end normalt, men derimod er det mere sandsynligt, at der registreres flere sager, fordi medarbejderne i Norddjurs Kommune er blevet mere bevidste om og bedre til at registrere hændelser og brud.

Der har i 2024 været registreret seks brud på persondatasikkerheden vurderet til potentielt at kunne medføre graverende konsekvenser for de registrerede. Complianceteamet orienterer løbende chefen for Borger-service, IT og Digitalisering samt direktionen hver gang et brud vurderes til at kunne have eventuelle graverende konsekvenser.

6. Anbefalinger til fokusområder i 2025

I det følgende beskrives både anbefalinger fra Norddjurs Kommunes databeskyttelsesrådgiver samt relevante fokusområder fra Datatilsynet til 2025.

6.1 Datatilsynets anbefalinger til fokusområder i 2025

Anbefalingerne i dette afsnit er baseret på Datatilsynets særlige fokusområder for tilsynsaktiviteter i 2025 samt resultatet af tilsyn med behandlingssikkerhed i 2024.

6.1.1 Datatilsynets anbefalinger fra modenhedstilsynet i 2024

Som tidligere nævnt i denne rapport, kom Datatilsynet med to primære fokusområder til Norddjurs Kommune baseret på vores besvarelser i forbindelse med modenhedstilsynet i 2024. Hermed skal der i 2025 være fokus på udarbejdelse af og ajourføring af konsekvensanalyser på IT-systemer og behandlingsaktiviteter, der kan medføre graverende konsekvenser for de registrerede.

Derudover skal vi se ind i, hvordan vi kan begrænse mængden af sikkerhedsbrud, der medfører, at mails med personoplysninger sendes til forkerte modtagere både indenfor og udenfor organisationen. Her er Datatilsynets anbefaling, at der implementeres scanning af udgående mails.

6.1.2 Beskyttelse af børn

I 2025 kommer Datatilsynet til at have fokus på behandling af personoplysninger om børn. Inden for databeskyttelse betragtes børn som sårbare registrerede, og vi skal som offentlig myndighed derfor være ekstra opmærksomme, når vi behandler personoplysninger om børn og unge. Dette er i særdeleshed relevant inden for Skole- og Dagtilbudsområdet, hvor behandling af børns data kan ske på tværs af institutioner. Vi skal derfor være opmærksomme på, hvordan vi behandler børns personoplysninger.

6.1.3 Registreredes ret til sletning

Ifølge Databeskyttelsesforordningen har den registrerede en række rettigheder, herunder ret til indsigt i egne personoplysninger, ret til berigtigelse af personoplysninger, der behandles om den registrerede samt ret til sletning. Som offentlig myndighed har Norddjurs Kommune retlige forpligtelser der betyder, at vi som udgangspunkt ikke uden videre kan imødekomme blandt andet en anmodning om sletning fra en borger. Vi skal dog alligevel kunne give borgeren indsigt i, hvilke personoplysninger, kommunen behandler om vedkommende samt argumentere for, hvorfor det er nødvendigt at behandle disse oplysninger.

Disse rettigheder kommer Datatilsynet til at se nærmere på i det kommende år.

6.1.4 Kunstig intelligens - generativ AI og sundhedssektor

Som tidligere nævnt fylder kunstig intelligens meget både internt i Norddjurs Kommune og på tværs af landets myndigheder og virksomheder. Dermed prioriterer vi også, at der sættes ekstra meget fokus på sikkerheden. Særligt inden for sundhedssektoren udvikler kunstig intelligens sig med hastige skridt, hvor det blandt andet kan bruges som beslutningsstøtte i patientbehandlingen. Dette kan dog medføre store risici og i værste tilfælde have alvorlige konsekvenser for de registrerede. Som offentlig myndighed skal Norddjurs Kommune derfor være ekstra opmærksom på at følge både databeskyttelsesforordningen og AI-forordningen, når kunstig intelligens benyttes i det daglige arbejde.

6.2 Databeskyttelsesrådgiverens anbefalinger til fokusområder i 2025

Anbefalingerne i dette afsnit er baseret på databeskyttelsesrådgiverens egne observationer og vurderinger af konkrete behov i Norddjurs Kommune. Nedenstående taler desuden direkte ind i tidligere nævnte fokus- og indsatsområder, som både kommer fra Datatilsynet og Complianceteamet.

6.2.1 Ajourføring af fortegnelser

For at få kortlagt behandlingsaktiviteter og få overblik over sikkerhedsniveauet på tværs af kommunen, er det vigtigt, at ajourføring af fortegnelser prioriteres i det kommende år. Indsatsen vil blive koordineret af Complianceteamet, og det vil kræve samarbejde på tværs af alle fagområderne at nå i mål med ajourføring af fortegnelser over alle kommunens behandlingsaktiviteter. Databeskyttelsesrådgiveren anbefaler derfor, at alle fagområders fortegnelser ajourføres i 2025.

6.2.2 Videreudvikling af Den Gode IT-anskaffelse

Den Gode IT-anskaffelse er kommet godt fra start i Norddjurs Kommune og er som udgangspunkt blevet taget godt imod på tværs af organisationen. Det er dog vigtigt, at vi fortsat tilpasser processen til vores virkelighed i Norddjurs Kommune, og optimerer samt udvikler de forskellige krav, processen medfører. Det vil have særlig fokus hos IT og Digitalisering i det kommende år.

7. Konkluderende bemærkninger

Formålet med statusrapporten er at give svar på:

- Hvad er status på arbejdet med databeskyttelse i Norddjurs Kommune efter 2024?
- Hvilke områder skal vi prioritere i det kommende år?

I løbet af det forgangne år har vi gjort betydelige fremskridt med implementeringen af sikkerhedsforanstaltninger og risikostyringsværktøjer, der sikrer, at vi lever op til gældende regler om databeskyttelse og informationssikkerhed. Vi har opnået vigtige milepæle, men der er stadig områder, der kræver vores vedvarende opmærksomhed og indsats, herunder:

- **Fortegnelser:** Vi har etableret en grundstruktur for vores fortegnelser over behandlingsaktiviteter. Det er dog afgørende, at vi fortsat opdaterer og vedligeholder disse fortegnelser for at sikre fuld overensstemmelse med GDPR-kravene.
- **Konsekvensanalyser:** Vi har gennemført flere konsekvensanalyser for at identificere og minimere risici forbundet med vores behandlingsaktiviteter. Fremadrettet skal vi sikre, at konsekvensanalyser bliver en integreret del af vores projektplanlægning og beslutningsprocesser.
- **Leverandørstyring:** Vi har styrket vores leverandørstyring ved at indføre flere databeskyttelseskrav i vores kontrakter. Det er vigtigt, at vi fortsat evaluerer vores leverandører for at sikre, at de lever op til vores standarder og lovgivningsmæssige krav.

- **Brug af kunstig intelligens:** Anvendelsen af kunstig intelligens på tværs af kommunen har åbnet nye muligheder, men det medfører også nye udfordringer inden for databeskyttelse. Vi skal være særligt opmærksomme på at implementere AI-løsninger på en måde, der respekterer privatlivets fred og sikrer gennemsigtighed og ansvarlighed.